

Ewidencja przychodów i rozchodów

Pomysł prowadzenia rachunkowości często wzbudza emocje i obawy rolników. Pamiętajmy jednak, że producenci rolni to nie tylko właściciele gospodarstw, ale także finansiści, ekonomiści i księgowi, dla których prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów powinno być użytecznym narzędziem. Aby prowadzić gospodarstwo osiągające dobre wyniki finansowe, każdy rolnik powinien rozumieć sposób jego funkcjonowania oraz umieć zaplanować jego rozwój w oparciu o możliwości finansowe i techniczne.

Dłatego racjonalne prowadzenie działalności rolniczej i gospodarczej wymaga choćby prowadzenia zapisów zaszczości, które umożliwi podejmowanie decyzji, wspomogą planowanie działań oraz szukanie alternatywnych możliwości rozwoju. I takim narzędziem jest rachunkowość.

Rachunkowość to nie tylko wizualizacja przychodów i wydatków na potrzeby Urzędu Skarbowego. To także, a może przede wszystkim, dobre narzędzie i możliwość wyliczenia wielu przydatnych wskaźników naszej sprawności ekonomicznej.

Ewidencja a PROW 2014-2020

Jeśli chcemy rozwijać gospodarstwo przy wsparciu finansowym ze środków unijnych, uproszczona ewidencja, czyli ewidencja przychodów i rozchodów musi stać się dla nas codziennością.

Rolnik, który korzysta ze wsparcia w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 ma bowiem obowiązek prowadzenia takiej ewidencji w swoim gospodarstwie.

Wymaganie to musi być spełnione przez beneficjentów trzech działań PROW 2014-2020:

- Modernizacja gospodarstw rolnych,
- Restrukturyzacja małych gospodarstw,
- Premie dla młodych rolników.

W ramach działania „Restrukturyzacja małych gospodarstw” można uzyskać bezzwrotną premię w wysokości 60 tysięcy zł. Pomoc jest wypłacana w dwóch ratach.

Konieczność prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów obejmuje okres 5 lat (od momentu otrzymania decyzji o przyznaniu I raty pomocy).

Także beneficjent działania „Premia dla młodych rolników”, która daje możliwość uzyskania dotacji w wysokości 150 tysięcy zł (wyplata w dwóch ratach: 80% i 20%), musi przystąpić do prowadzenia uproszczonej rachunkowości od dnia przyznania pomocy. Niewywiązanie się z tego obowiązku (począwszy od wypłaty pierwszej raty do dnia złożenia wniosku o drugą ratę pomocy) może nawet spowodować konieczność zwrotu całości pierwszej raty dotacji. Podobnie jest w przypadku działania „Restrukturyzacja małych gospodarstw”, w ramach którego pomoc też jest wypłacana w dwóch ratach.

W przypadku działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” można uzyskać dofinansowanie inwestycji zwiększających konkurencyjność i rentowność gospodarstw, czyli osiągnięcie lepszych wyników ekonomicznych. Aby wykażać założony wzrost dochodu, rolnik musi prowadzić ewidencję przychodów i rozchodów (rachunkowość rolna) od momentu podpisania umowy. Pamiętajmy, że brak prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów oznacza konieczność zwrotu części uzyskanej pomocy.

Zmierzyć wzrost dochodów

Dlaczego ewidencja jest tak ważna w nowym PROW 2014-2020 i jaki jest jej cel? W przypadku korzystania ze wsparcia ze wszystkich trzech działań wymagane jest złożenie i realizowanie przedstawionego biznesplanu. Udział w PROW 2014-2020 zakłada, że skorzystanie z dofinansowania przełoży się na wzrost wyników ekonomicznych.

W programie „Modernizacja gospodarstw rolnych”, realizowana inwestycja powinna przynieść wzrost wartości dodanej o minimum 10%. Pobierając „Premię dla młodych rolników”, producenci zobowiązują się do zwiększenia wielkości ekonomicznej także przynajmniej o 10%. Z kolei w działaniu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” beneficjenci muszą osiągnąć jeszcze większy wzrost wielkości ekonomicznej swojego gospodarstwa, bo aż o 20%

w stosunku do roku wyjściowego. Wymóg prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów pozwoli ocenić, czy założenia zawarte w biznesplanach zostały zrealizowane.

Na czym polega uproszczona rachunkowość?

Dla beneficjentów wszystkich trzech działań obowiązuje jeden wzór ewidencji, który jest dostępny w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 982).

Ewidencja przychodów i rozchodów to dokument, który zawiera tabelaryczne zestawienie przychodów i kosztów związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego w układzie chronologicznym. W kategorii przychody mieszczą się wszystkie należności ze sprzedaży towarów i usług. Natomiast w kategorii rozchody rolnik zapisuje wszelkie wydatki, które zostały poniesione na prowadzenie gospodarstwa od momentu przystąpienia do działania w PROW 2014-2020. Oprócz kosztów bezpośrednich będzie to na przykład zakup sprzętu, czynsze dzierżawne, podatek rolny, opłaty za prąd, wodę, telefon, a nawet składki na ubezpieczenie w KRUS.

Podstawą wpisów w ewidencji są:

- faktury, faktury VAT RR, rachunki oraz dokumenty celne, wystawione zgodnie z odrębnymi przepisami,
- inne dowody stwierdzające fakt dokonania operacji gospodarczej zgodnie z jej rzeczywistym stanem,
- dzienne zestawienia dowodów (faktur dotyczących sprzedaży) sporządzone do zbiorczego wpisu,
- dowody opłat pocztowych i bankowych,
- inne dowody opłat i dokonanych płatności.

EWIDENCJA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW W GOSPODARSTWIE – WZÓR

imię i nazwisko:

.....

adres:

.....

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Nr dowodu księgowego	Przychód		Wydatki		Uwagi
			zł	gr	zł	gr	
1	2	3	4		5		6
		Suma strony					
		Przeniesienie z poprzedniej strony					
		Razem od początku roku					

Sposób prowadzenia ewidencji z rozporządzenia:

1. Karty ewidencji przychodów i rozchodów, zsywa się i kolejno numeruje.
2. W ewidencji wprowadza się wyłącznie przychody z działalności rolniczej oraz koszty tej działalności.
3. Wpisów w ewidencji dokonuje się w języku polskim i w walucie polskiej w sposób staranny, czytelny i trwały, na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów.
4. Stwierdzone błędy we wpisach poprawia się przez:
 - 1) Skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego wpisu oraz podpisanie poprawki i umieszczenie daty dokonania poprawki lub
 - 2) Wprowadzenie do ewidencji niewpisanych dowodów lub dowodów zawierających korekty błędnych wpisów, wpisy zmniejszające przychody i rozchody mogą być dokonane ze znakiem (-) lub kolorem czerwonym.

Objaśnienia do ewidencji przychodów i rozchodów:

- W kolumnie 1 wpisujemy kolejny numer wpisów do ewidencji, tym samym numerem oznacza się dowód stanowiący podstawę dokonania wpisu.
 - W kolumnie 2 wpisujemy dzień miesiąca wynikający z dokumentu stanowiącego podstawę dokonania wpisu (datę poniesienia wydatku, otrzymania towaru lub uzyskania przychodu albo datę zestawienia sprzedaży).
 - W kolumnie 3 wpisujemy numer faktury lub innego dowodu.
 - W kolumnie 4 wpisujemy przychody, np. ze sprzedaży wyrobów, sprzedaży usług.
 - W kolumnie 5 wpisujemy rozchody (wydatki).
 - W kolumnie 6 wpisujemy uwagi co do treści wpisów w kolumnach 2-5. Kolumna ta może być także wykorzystana np. do wpisywania pobranych zaliczek, obrotu opakowaniami zwrotnymi.
- Wprowadzone do tabeli wartości przychodów z działalności rolniczej i kosztów z nią związanych, po zakończeniu miesiąca należy pod-

kreślić i zsumować. Po każdorazowym podsumowaniu rolnik może w oddzielnej tabeli zapisywać sumy od początku roku do miesiąca poprzedzającego dany miesiąc. W przypadku nieprowadzenia tego typu podsumowania, po zakończeniu roku konieczne będzie sporządzenie podsumowania na oddzielnej stronie w księdze zestawienia roczne.

Wypełnione karty ewidencji przychodów i rozchodów zszywamy i kolejno numerujemy. Ewidencje oraz dowody, na podstawie których są dokonywane wpisy, należy przechowywać 5 lat w miejscu zamieszkania albo siedzibie beneficjenta (w przypadku prowadzenia ewidencji przez biuro rachunkowe, dokumentacja może być przechowywana w miejscu prowadzenia rachunkowości).

Zachęcam do korzystania z aplikacji w arkuszu kalkulacyjnym dla potrzeb dokumentowania zdarzeń gospodarczych opracowanej i umieszczonej na stronach Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Aplikacja umożliwia proste zautomatyzowanie zapisów określonych w Załączniku Nr 3 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Pro-

gramem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 982).

Prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów to jeden z warunków uzyskania dotacji w ramach PROW 2014-2020. Warto jednak, aby korzystali z niej także pozostali rolnicy, którzy chcą dokumentować zdarzenia gospodarcze dla własnych celów. Ewidencja może posłużyć do prostej analizy po stronie przychodów i kosztów w danym okresie rozliczeniowym, a także dla porównania różnych okresów oraz szeregu innych zastosowań (gotowe dane do opracowań, analiz, biznesplanów, danych do wniosków kredytowych itp.).

Ważna informacja dla beneficjentów działań PROW 2014-2020

Wszyscy rolnicy, którzy prowadzą rachunkowość w systemie PL FADN spełniają wymóg prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów. Wystarczy dołączyć zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w systemie PL FADN, wystawiane przez DODR i kserokopię książki wpłat i wypłat.

Małgorzata Wajtkus DODR

Wrocław 2021 r.
redakcja i korekta: Agnieszka Siegel
opracowanie graficzne i skład: Ewa Kutkowska
fot. archiwum DODR